

U bent de God Die roept

U BENT
DE GOD
DIE ROEPT

*belijden
én volharden*

P.J. VERGUNST (RED.)

Ĵ/groen

U bent de God Die roept
Belijden én volharden
Vergunst, P.J. (red.)

ISBN 978-90-8897-381-9
NUR 707
c-NUR 041

Boekverzorging: Corné van der Horst

Bijbelteksten worden geciteerd uit de Herziene Statenvertaling © 2010/2016

© 2024 Groen, onderdeel van Jongbloed Christelijke Media - LEEUWARDEN
Alle rechten voorbehouden.

www.jongbloedmedia.nl

Inhoudsopgave

Belijdenis – <i>Sela</i>	6
Woord vooraf – <i>P.J. Vergunst</i>	9
1. De trouw van God, en mijn trouw – <i>Ds. K.M. Teeuw</i>	11
2. Wij zijn niet van onszelf. Over dienst in Gods Koninkrijk – <i>Dr. C. van der Knijff</i>	19
3. Omgang met God – <i>Dr. R.W. de Koeijer</i>	27
4. Levenslang leren – <i>Ds. C.H. Hogendoorn</i>	36
5. Jouw doop is iets van nu – <i>Ds. J.W. Verboom</i>	44
6. Aan tafel geroepen – <i>Ds. J.J. ten Brinke</i>	53
7. Als je door het water moet – <i>P.J. Vergunst</i>	62
8. God kwijt zijn – <i>Ds. M. Krooneman</i>	71
9. Heilig, aan God gewijd – <i>Ds. B.J.W. Ouwehand</i>	79
10. Getuigen begint met verbinding – <i>Ds. A.J.R. Treur</i>	87
11. Schepping en duurzaamheid – <i>Ds. A.M. van Mourik</i>	95
12. Tijd voor God – <i>Ds. J.A. W. Verhoeven</i>	104
13. In de Waarheid blijven – <i>Ds. A. Visser</i>	113
Personalia	123

Belijdenis - Sela

U bent de God die roept,
mijn hart en leven zoekt,
die mij gevonden heeft;
het eeuwig leven geeft.

Als aan U toegewijd,
mijn hart en mond belijdt:
Ja, Jezus is mijn Heer;
dan kniel ik voor U neer.

Ik heb jou gekozen,
opgedragen om mijn weg te gaan.
In Mij blijvend vrucht te dragen,
ga dan in mijn Naam.

*Heer, wij zeggen ja en amen,
brengen U daarvoor de eer.
Wij belijden allen samen;
Jezus onze Heer.*

Mijn Jezus, geef mij kracht,
als ik uw hulp verwacht;
voltooi in mij uw werk
en maak in zwakheid sterk.

Als U mijn wegen leidt,
in moeite en in strijd,
houd ik gelovig stand;
Heer, neem me bij de hand.

Blijf in mijn liefde, alle dagen;
in liefde voor elkaar.
Wat je de Vader ook wilt vragen,
vraag het in mijn Naam.

*Heer, wij zeggen ja en amen,
brengen U daarvoor de eer.
Wij belijden allen samen;
Jezus onze Heer.
Belijden onze Heer,
Jezus onze Heer, Jezus, amen.*

Tekst: Hans Maat,
muziek: trad. uit Peru.
© Unisong Music Publishers
t/a HGJB Music

Woord vooraf

In het onderwijs uit het Nieuwe Testament is ‘volharding’ een belangrijk woord. Je vraagt je af: Waarom? Waarom die oproep tot volharden?

In de brief aan de Hebreëën lezen we op veel plaatsen een aansporing, zoals in hoofdstuk 2: ‘Daarom moeten we ons te meer houden aan wat door ons gehoord is, opdat wij niet op enig moment afdrijven.’ Blijkbaar is dat mogelijk: ‘afdrijven’, langzaam wegraken van waar je wezen moet. Het gaat sluipenderwijs ...

Nu jij belijdenis van het geloof afgelegd hebt, is het ons verlangen dat je in de waarheid blijft wandelen (1 Joh. 2:4). Beter kan ik schrijven: in de Waarheid blijft wandelen. Want het christelijk geloof betekent niet allereerst een overtuiging hebben, maar houdt het liefhebben, dienen en volgen van Jezus Christus in. Hem belijd je als Verzoener van jouw zonden, als Koning van jouw leven. En weet je wat jou na de belijdeniszondag houvast geven wil? Dat (Hebr. 12:2) de Jezus die jij beleden hebt, de Leidsman en Voleinder van het geloof is.

Volharding in het belijden van de Naam van God is de weg tot de zaligheid. In het onderwijs van Jezus over de tijd dat de liefde van velen verkillen zal en dat het leven zonder Zijn geboden toeneemt, zegt Hij: ‘Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden’ (Matt. 24:13). Wat een kostbare belofte verbindt Hij aan deze opdracht voor ons, een opdracht die voor jou persoonlijk geldt, maar ook voor de gemeente waartoe je behoort. En, door te volharden houd je tegelijk hoop.

Als onderwijs op jouw verdere levensweg reiken we je dit boekje aan, *U bent de God Die roept*. Uit de Bijbel weten we dat Hij Die roept, tegelijk getrouw is: Hij zal het ook doen (1 Thess. 5:24). Op jezelf word je niet teruggeworpen, ook niet op de dag van je belijdenis. We focussen juist op wat God deed, allereerst toen jij gedoopt werd. Hier ligt hoop als wij ontrouw zijn, als we dreigen af te drijven. Om die reden zeggen we boven alles: ‘Let toch scherp op Hem’ (Hebr. 12:3), onze Heiland, Jezus Christus.

P.J.Vergunst

I.

De trouw van God, en mijn trouw

Ds. K.M. Teeuw

Onze Juda (9 jaar) heeft pianoles. In de beginfase was hij erg enthousiast. Dagelijks kroop hij vrolijk achter de toetsen om te oefenen. Maar na verloop van tijd kwam de klad erin. 'Ik heb geen zin, ik wil van pianoles af', was zijn steeds terugkerende refrein. Stimulansen van ons als ouders om door te gaan, leken slechts een averechtse uitwerking te hebben. Totdat er op een dag een vriendje kwam spelen. Spontaan kroop het vriendje achter onze piano. Virtuoso rolde de *Für Elise* van Beethoven uit zijn vingers. Onze Juda keek ademloos toe: 'Dát wil ik ook kunnen.' Vanaf die dag is het gemopper voorbij. Dagelijks wordt er trouw geoefend. Hoe leer je anders zulke mooie muziek vloeiend spelen?

Dit hoofdstuk gaat over trouw zijn aan je kerkelijke gemeente. Bij het doen van belijdenis wordt dit thema actueel. In de belijdenisdienst wordt immers de vraag gesteld of je trouw wilt zijn onder de bediening van Woord en sacrament en of je met de jou geschonken gaven wilt meewerken aan de opbouw van de christelijke gemeente. Wat betekent deze vraag concreet? Hoe ziet trouw aan de kerk eruit in onze tijd? Wat als trouw gaandeweg moeilijk wordt, omdat je je minder thuis voelt? Mag je dan

overstappen naar een andere gemeente of niet? Laten we vanuit drie invalshoeken over het thema nadenken.

Leven uit Jezus' trouw

Om te beginnen wil ik jullie laten zien hoe bijzonder Gods trouw is. Onlangs verdiepte ik me in de Romeinenbrief. Mij viel op hoezeer het thema van Gods trouw de rode draad vormt. De bekende bijbelwetenschapper N.T. Wright gebruikt in dit verband het Engelse woord *faithfulness*. De hoofdboodschap die Paulus aan ons lezers wil meegeven, is dat God een door en door betrouwbaar God is. Waaruit dat blijkt? In de brief wordt duidelijk dat wij als mensheid vanwege onze zonden onbetrouwbaar zijn. Dat geldt voor zowel de Joden alsook de heidenvolken. De Joden zijn, ondanks hun privileges van wet en besnijdenis en sabbat, het spoor bijster geraakt. Wij als heidenvolken zitten verstrikt in ongelof en afgoderij. De conclusie is dat God niet op ons mensen aankan. Als puntje bij paaltje komt, vallen wij door de mand. We hebben voor God geen been om op te staan.

Het goede nieuws is evenwel dat er één Mens op aarde wel betrouwbaar blijkt te zijn. En die ene Mens is Jezus. Een beroemde tekst in de brief is dat de 'rechtvaardige uit het geloof zal leven' (Rom. 1:17). Ik denk dat je deze tekst pas echt goed kunt begrijpen als je hem leest met het oog op Jezus. Jezus is dé Rechtvaardige bij uitstek. Jezus is Degene Die voor honderd procent uit geloof leeft, en daarbij mag je het woord 'geloof' ook als 'trouw' vertalen. Anders dan bij ons mensen kan God wel volledig op Jezus aan. Zelfs als Hij de donkerte van het lijden en de dood in de ogen moet kijken, deinst Hij niet terug en laat Hij het niet afweten. 'Laat niet Mijn wil, maar de Uwe geschieden', horen we Hem bidden tussen de olijfbomen in de tuin van Gethsémané (Luk. 22:42). In Paulus' theologie is de opstanding cruciaal. De

opstanding is veel meer dan het opnieuw tot leven komen van een gestorven lichaam. In de opstanding is God de Vader actief. ‘Door Zijn opstanding uit de doden is met kracht bewezen dat Hij de Zoon van God is’ (Rom. 1:4). Niet dat Hij daarvoor níét de Zoon van God was. Maar in de opstanding maakt God de identiteit van Zijn Zoon publiekelijk zichtbaar. Jezus krijgt eer en hulde van Zijn Vader. De gehele wereld mag het goede nieuws horen dat er Eén is Die wel betrouwbaar blijkt. Dat er Eén is op Wie God wel aankan. Dat er Eén is Die als de Rechtvaardige verlossing en heil op aarde brengt.

Wat geloven is? Als je belijdenis aflegt, mag je leven ‘uit geloof tot geloof’ (Rom. 1:17). Op het eerste gezicht lijkt dat een merkwaardige dubbeling in de tekst. Totdat je in de gaten krijgt dat Paulus ons met deze woorden in een prachtige dynamiek wil meenemen. Als christen mag je leven ‘uit geloof’, dat wil zeggen: uit Jezus’ geloof, uit Jezus’ trouw, uit Jezus’ integriteit. Dageelijks mag je drinken uit de bron van Jezus’ heil. Als christen mag je vervolgens leven ‘tot geloof’, dat wil zeggen: dat Jezus in ons geloof gaande wil maken. Jezus gaat ons karakter vormen, zodat we groeien in trouw, in betrokkenheid op de naaste, in loyaliteit aan de kerk. Als je het mij vraagt, is dat een bemoedigende boodschap. Net als bij pianoles heb ik er lang niet altijd zin in om te geloven en ga ik zomaar slordig met God en Zijn kerk om. De kern van geloven is dat ik het helemaal van Jezus mag verwachten: ‘Groot is Uw trouw, o Heer’.

Trouw aan je kerk

Als je leeft vanuit Jezus’ trouw, is de vraag belangrijk hoe je betrokken bent op de christelijke gemeente. Soms wordt gedacht dat je als belijdend gemeentelid onmiddellijk ‘ja’ moet zeggen als je gevraagd wordt om bijvoorbeeld een kinderclub te leiden of te

helpen bij de organisatie van de kerstnachtdienst. Hoe mooi een actieve houding in de gemeente ook is, toch is je roeping primair geestelijk van karakter. Volgens de derde belijdenisvraag komt het erop aan dat je je betrokken weet op de liturgie van de zondagse eredienst. Vanwaar dit accent?

Uitgangspunt hierbij is dat in de kerkdienst ‘het heilige gebeurt’.¹ Je mag als gelovige de drukte van je alledaagse leventje loslaten. Het lawaai van de wereld verdwijnt naar de achtergrond. De appjes en andere berichtjes op je smartphone doen er even niet toe. Je ziel mag zich inkeren in de stilte. Samen met de broeders en zusters van de gemeente mag je je scharen rondom Gods Woord. De derde belijdenisvraag zegt dat in de eredienst Gods Woord wordt *bediend*. Nodig is dat we blijven beseffen hoe fundamenteel dat is. Een dominee houdt niet zomaar een preek, waarin hij zijn eigen gedachten of meningen over een bijbeltekst voor het voetlicht brengt. Als gemeente kom je niet naar de kerk om hopelijk een interessant en flitsend verhaal te horen. Als het Woord van God wordt bediend, betreden we een heilige ruimte waarin God Zelf ons tegemoetkomt, waarin Christus als de Levende tot ons spreekt, waarin de Geest in ons woning maakt. Biddend en verwachtingsvol mag je dit geheim binnentreden: ‘Spreek, Heere, want Uw dienaar luistert.’

Naast de bediening van Gods Woord worden ook specifiek de sacramenten genoemd. De doop is eenmalig: je maakt je entree in de geloofsgemeenschap met de Heere Jezus, het is het startpunt van een adembenemende reis. Het avondmaal vieren we bij herhaling: de geloofsrelatie met Christus wordt gevoed en versterkt, zodat je des te meer uit Hem en voor Hem gaat leven. Al-

1. Dr. F.G. Immink, *Het heilige gebeurt. Praktijk, theologie en traditie van de protestantse kerkdienst* (Zoetermeer 2011).

les bij elkaar is de liturgie een heilige ruimte waarin de drie-ene God de gemeente in Woord en sacrament wil ontmoeten.

Jammer is dat juist de betrokkenheid op de kerkdienst in onze tijd onder druk staat. Als ik als dominee op zondagmorgen mijn blik over de kerkbanken laat gaan, dan kan ik zomaar mensen missen. Soms vraag ik me dan af: waar zou een broeder of zusster zijn? Volgt men de eredienst via de *livestream*, wat sinds corona meer voorkomt? Of is men misschien op zoek naar een andere gemeente? In de breedte van de kerk wordt vooral de middag- of avonddienst minder bezocht. Pas kreeg ik ineens een preekbeurt terug uit een kerkelijk dorp. De kerkenraad had de middagdienst geschrapt. 'Er is te weinig animo meer voor', was de reden. Blijkbaar is ons gewone leven zo druk aan het worden dat we op zondag andere keuzes maken en kerkdiensten overslaan.

Valt dit tij te keren? Hoe kun je je jawoord waarmaken als je nu als jongere belijdenis doet? Laten we verlangen naar een herontdekking van de waarde van de zondagse kerkdienst. Beseffen we als dominees nog voldoende hoe bijzonder het is dat we de heilige ruimte van Gods Woord mogen binnentreden? Enthousiasmeren we elkaar als gemeenteleden voldoende om niet minder maar juist meer betrokken te raken op de kerkdienst? Toen het vriendje bij ons thuis achter de piano kroop, begon onze Juda te stralen: 'Dát wil ik ook kunnen.' Laten we zulke 'vrienden' voor elkaar zijn. Het doet er werkelijk toe dat we wekelijks de heilige ruimte van Gods Woord betreden. De ontroerende muziek van Jezus' trouw mag weerklank vinden in onze levens.

Wat als trouw lastig wordt?

Wie belijdenis doet, zegt met vreugde 'ja' tegen God en tegen de kerk. Mooi als je met de jou geschonken gaven wilt meewerken aan de opbouw van de gemeente. Juist vanuit het hart van

de zondagse ontmoeting met God mag je voor elkaar van betekenis zijn, voor elkaar bidden, naar elkaar omzien, elkaar begeleiden op de weg van het geloof. Toch kan het gebeuren dat je je gaandeweg minder thuis gaat voelen in je vertrouwde kerkelijke gemeente. Je levensgang kan zo verlopen dat er als het ware verwijdering ontstaat tussen jou en je gemeente. Wat dan? Mag je switchen naar een andere gemeente of een ander kerkverband? Of ben je dan ontrouw aan je ooit gegeven jawoord? Meer dan eens heb ik hierover als dominee vragen gekregen en gesprekken gevoerd. Volgens mij is het de kunst om aan de ene kant *mild* en aan de andere kant *alert* te zijn.

Waarom mild? Er zijn situaties waarin je het goed kunt begrijpen dat iemand de overstap maakt naar een andere gemeente. Ik denk bijvoorbeeld aan een jong stel dat een huis had gevonden bij ons in Ridderkerk. De wortels van de één lagen in de Gereformeerde Gemeenten, de ander kwam uit een meer moderne hervormde gemeente. Onze Singelkerk was voor hen een goede middenweg. Een ander voorbeeld is een gezin dat negatieve ervaring had opgedaan met de kerkenraad van de gemeente waartoe het oorspronkelijk behoorde. De spanning was zo groot geworden dat vruchtbare kerkgang moeilijk werd. Hoe pijnlijk ook, in zo'n situatie kan ik me voorstellen dat je als laatste optie ervoor kiest om naar een andere gemeente over te gaan.

Waarom alert zijn belangrijk is? Er is onder ons een klimaat aan het ontstaan waarin velen op zoek gaan naar een kerk die bij je past en waar je naar jouw idee het meeste geestelijk voedsel ontvangt. Naar mijn mening brengt deze ontwikkeling de kerk schade toe. Leidend bij deze kerkkeuze is meer dan eens dat een nieuwe gemeente een andere liturgie heeft, of een muziekbond, of een charismatische voorganger, of een spectaculairdere

livestream en ga zo maar door. Je proeft in deze zoektocht onrust. Het 'gewone' van je vertrouwde gemeente is niet goed genoeg meer, en je hoopt elders het 'bijzondere' te vinden. Het 'eenvoudige' van je lokale kerk geeft je te weinig inspiratie, en je hoopt een deur verderop 'speciale' bezieling te ontvangen. Het 'kleine' van je eigen broeders en zusters vind je te saai worden, en je wilt bij 'grote' gemeenschappen in de regio spectaculaire ontmoetingen ervaren. Volgens mij maakt deze zoektocht ons slechts onrustig. Steeds wisselen van pianodocent maakt je geen betere pianist. Het komt aan op trouw aan je roeping. Wie 'ja' zegt op de derde belijdenisvraag, belooft vol te houden. Jezus is trouw tot in het kleinste toe. Jezus is betrokken op wie niet meetellen. Jezus heeft de gemeente lief, hoe schamel ze ook is. Als Christus zozeer bewogen is met de kwetsbare kerk van vandaag, zal ik dan niet bewogen zijn met mijn broeders en zusters en trouw zijn aan hen? Het doet ertoe dat je in de gemeente iemand bent op wie anderen aankunnen, het doet ertoe dat je niet afhaakt, het doet ertoe dat je voor elkaar zorgt en voor elkaar bidt. Daarbij geldt de bemoeidigende belofte dat de hemelse Vader, Die in het verborgene ziet, het je in het openbaar zal vergelden (Matt. 6:18).

Gespreksvragen

1. Geloven is leven uit Jezus' trouw. Hoe ervaar je dat in je eigen leven? Wat helpt jou om je op Jezus gericht te houden?
2. De kerkdienst is een heilige ruimte waarin God door Woord en sacrament tot je komt. Heb je dit weleens ervaren in de zondagse kerkdienst? Hoe kunnen we elkaar enthousiast houden om kerkdiensten bij te blijven wonen?
3. Herken je de observatie dat velen in onze tijd op zoek zijn naar een gemeente die bij hen past? Waarom staat dat op gespannen voet met trouw zijn?

Om te zingen

Psalm 84:1, 2

*Hoe lief'lijk, hoe vol heilgenot,
o Heer, der legerscharen God,
zijn mij Uw huis en tempelzangen!
Hoe branden mijn genegenheên,
om 's Heeren voorhof in te treên!
Mijn ziel bezwijkt van sterk verlangen;
mijn hart roept uit tot God, Die leeft,
en aan mijn ziel het leven geeft.*

*Zelfs vindt de mus een huis, o Heer,
de zwaluw legt haar jongskens neer
in 't kunstig nest bij Uw altaren,
bij U, mijn Koning en mijn God,
verwacht mijn ziel een heilrijk lot;
geduchte Heer der legerscharen,
welzalig hij, die bij U woont,
gestaâg U prijst en eerbied toont.*

2.

Wij zijn niet van onszelf. Over dienst in Gods Koninkrijk

Dr. C. van der Knijff

Op een scharnierpunt in zijn bekende *Institutie* doet Calvijn een stevige uitspraak: 'Wij zijn niet van onszelf.' Dat zijn best heftige woorden: ik ben niet van mijzelf. Is dat niet erg radicaal? Jazeker, veel radicaler dan we ons vaak realiseren. Maar daarmee niet on-bijbels. Calvijn toont zich met deze woorden een goede leerling van Paulus. Voor de apostel is gaan geloven en Christus belijden als Heere niet zomaar een aardige bijkomstigheid. Wie gelooft, is gestorven aan het oude leven voor zichzelf en met Christus op-gestaan in een nieuw leven. Radicaler kan niet. Om uit te leggen wat hij bedoelt, schrijft Calvijn het volgende:

Wij zijn niet van onszelf; dan mag ons verstand of onze wil dus geen heerschappij voeren over wat wij denken en doen. Wij zijn niet van onszelf; dan mogen we het ons dus niet ten doel stellen te zoeken naar wat voor ons in lichamelijk opzicht dienstig is. Wij zijn niet van onszelf; laten we onszelf en alles wat van ons is dus zo veel mogelijk vergeten. En andersom: wij zijn van God; laten we dus voor Hem leven en sterven. Wij zijn van God; laat Zijn wijsheid en Zijn wil dus de leiding hebben bij alles wat wij